

Barbara Dolczewska

Alina Chyczewska (1910 - 2005)

Pamiętnik Biblioteki Kórnickiej 27, 331-332

2005

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

NEKROLOGI

ALINA CHYCZEWSKA

(1910-2005)

Alina Chyczewska urodziła się 12 lipca 1910 r. jako najstarsze dziecko Wincentego i Bronisławy z Sawickich Wołosiewiczów. Po ukończeniu gimnazjum w Warszawie w 1927 r. podjęła studia na Uniwersytecie Warszawskim na kierunkach filologia polska i historia sztuki. W 1935 r. uzyskała dyplom magistra filozofii w zakresie filologii polskiej. W 1937 r. wyszła za mąż za Jerzego Chyczewskiego, wojewódzkiego konserwatora zabytków w Toruniu. Podczas okupacji mieszkała w Warszawie, stąd oboje z mężem zostali wywiezieni do obozu koncentracyjnego. Jerzy Chyczewski zginął, Alina do maja 1945 r. przeszła kolejno obozy Auschwitz – Birkenau, Ravensbrück oraz Buchenwald. Po zakończeniu wojny pracowała jako asystent konserwatora w Urzędzie Wojewódzkim w Bydgoszczy, w 1948 r. przenieśli się do Poznania, gdzie została zatrudniona w Państwowej Wyższej Szkole Sztuk Plastycznych na stanowisku wykładowcy, następnie zastępcy profesora historii sztuki. W latach 1951-1952 dokończyła przerwane przed wojną studia historii sztuki na Uniwersytecie Poznańskim pisząc pracę dyplomową o dziełach Marcelego Bacciarellego w zbiorach Muzeum Narodowego w Poznaniu. W tym czasie brała udział w inwentaryzacji zabytków dwóch powiatów województwa olsztyńskiego. Zajmowała się również krytyką plastyczną, literacką i teatralną drukując recenzje w czasopiśmie kulturalnych wydawanych w Bydgoszczy i Poznaniu.

Pracę w Bibliotece Kórnickiej rozpoczęła 1 maja 1955 r. jako adiunkt, a wkrótce kustosz na stanowisku kierownika Działu Muzealnego i Graficznego, na którym pozostała do czasu przejścia na emeryturę 31 lipca 1970 r. Wielką zasługą Aliny Chyczewskiej w ciągu piętnastu lat pobytu w Kórniku było uporządkowanie i dokończenie inwentaryzacji większości zbiorów grafiki, rysunków i kolekcji muzealnej, wykonanie kartotek planów, rysunków architektonicznych, płyt graficznych do wydawnictw kórnickich i poloników grafika Adama Pilińskiego oraz założenia kart naukowych obrazów kórnickich. Kolekcję grafiki powiększyła o prace współczesnych poznańskich artystów. Wprowadziła, po generalnym remoncie zamku przeprowadzonym w latach 1957-1961, zmiany w urządzeniu niektórych pomieszczeń, głównie Sali Mauretańskiej i Czarnej Sali. Wraz z dyrektorem Stefanem Weymanem opracowała przewodnik, w którym po raz pierwszy opisała zamek, jego wnętrze i eksponaty z punktu widzenia historyka sztuki. Ukazał się on w 1965 r. i był parokrotnie wznawiany. Kilka artykułów w „Pamiętniku Biblioteki Kórnickiej” poświęciła kórnickim zbiorom graficznym, ikonografii Mickiewiczowskiej, polonikom Pilińskiego i rycinom według dzieł Marcelego Bacciarellego. Opracowała także jedno z dzieł galerii

kórnickiej – nieznany obraz Wojciecha Kornelego Stattlera. W „Biuletynie Historii Sztuki” z 1965 r. opublikowała artykuł o nieznanym dotąd projektach XIX-wiecznej przebudowy zamku kórnickiego. Bardzo ważne dla popularyzacji kórnickich zbiorów graficznych było ich opisanie w dwóch książkach: *Grafika i rysunki polskie w zbiorach polskich* z 1977 r. i *Polskie kolekcjonerstwo grafiki i rysunku* z 1980 r.

Ukoronowaniem wieloletnich badań nad twórczością Bacciarellego stała się obroniona w 1964 r. praca doktorska (promotorem był prof. dr Stanisław Lorentz), opublikowana w zasadniczej części w 1973 r. Była to pierwsza w literaturze naukowej monografia tego artysty. Poświęciła mu także kilka artykułów oraz wydany w dwóch częściach w latach 1968 i 1970 katalog wystawy *Marceli Bacciarelli. Życie – Twórczość – Dzieła* zorganizowanej przez Muzea Narodowe w Poznaniu i Warszawie.

Po przejściu na emeryturę Alina Chyczewska przeniosła się do Bydgoszczy, gdzie oprócz kontynuowanej pracy naukowej, brała udział w organizowaniu ogólnopolskich turniejów wiedzy o sztuce. W 1994 r. otrzymała medal prezydenta Bydgoszczy za szczególne zasługi dla kultury tego miasta. Zmarła dnia 16 kwietnia 2005 r. w Bydgoszczy, gdzie została pochowana.

Barbara Dolczewska

ZOFIA SKORUPSKA

(1914-2005)

Zofia Skorupska z domu Kapuścik urodziła się 27 marca 1914 r. w Będzinie (woj. katowickie). W 1933 r. rozpoczęła studia polonistyczne na Uniwersytecie Poznańskim. Zbierając materiały do pracy magisterskiej odbyła podróże naukowe do Szwecji, Danii i Niemiec. W czasie okupacji przebywała w Ostrowcu Świętokrzyskim, prowadząc tam tajne nauczanie dla gimnazjalistów i licealistów. W 1945 r. obroniła pracę magisterską, napisaną pod kierunkiem prof. Romana Pollaka, *Katalogi kolegium jezuickiego w zbiorach uppsalskich*. Następnie rozpoczęła pracę w charakterze adiunkta w Seminarium Historii Literatury Polskiej Uniwersytetu Poznańskiego. Prowadziła wykłady i ćwiczenia dla polonistów i historyków kultury. Zorganizowała i opracowała księgozbiór biblioteki seminaryjnej. W 1946 r. uzyskała stopień doktora filozofii na podstawie pracy *Mecenat Władysława IV Wazy*.

W latach 1952-1959 wykonywała prace zlecone przez Bibliotekę Kórnicką (przygotowanie do wydania tomów XV i XVI *Acta Tomicianae*). Równocześnie nauczwała w jednej z poznańskich szkół podstawowych. 1 lipca 1959 r. podjęła stałą pracę w Bibliotece Kórnickiej, na stanowisku kustosa. Do przejścia na emeryturę (30 VI 1976 r.) kierowała Działem Gromadzenia Zbiorów. Porozumiewając się z innymi bibliotekami dokonywała zakupów, uwzględniając potrzeby poznańskiego środowiska